

Формування сучасного світогляду філолога

Бортун К.О.

кандидат філологічних наук, доцент,
доцент кафедри правничої лінгвістики
Національна академія внутрішніх справ
м. Київ, Україна

Сучасним напрямом розвитку філологічної освіти є суттєве оновлення її змісту відповідно до професійних і академічних стандартів, що орієнтовані на підвищення якості підготовки філологів, щоб сформувати навички критичного мислення та крос-культурного світогляду. Ці вектори є своєрідним підґрунтями професійного зростання фахівця в умовах освітньо-комунікативного середовища.

Архітектоніка світоглядної візії філолога є предметом наукових студій багатьох дослідників, що здійснюють аналіз різних аспектів мовної та культурної різноманітності, міжкультурної комунікації, впливу глобалізації на мовну ситуацію тощо. Наприклад, Д. Т. Муган (досліджував мовно-культурну різноманітність та її вплив на міжкультурну комунікацію у глобальному світі), Б. Пармітасура (його роботи сфокусовані на розвитку мовної чутливості у контексті глобального світу), К. М. Джонс (вивчала культурні аспекти лінгвістики та вплив глобалізації на збереження мовної спадщини), Д. Крістал (аналізує різні аспекти мови у світовому масштабі), Г. Баббінтон (вивчає культурні взаємозв'язки та взаємодії у контексті глобальної спільноти) [10].

Визначальні шари, що формують світогляд філолога, полягають у розширенні його уявлення про мову, культуру та міжкультурні взаємодії у глобальному контексті. Ось деякі важливі аспекти цього процесу, на нашу думку:

1. Розуміння мовної різноманітності: Сучасний філолог повинен усвідомлювати, що мови та культури постають різноманітними, багатогранними у світовому масштабі. Лінгвіст повинен вивчати не лише мови, з якими він працює безпосередньо, але й ті, які представлені у міжнародному спілкуванні та культурному обміні.

2. Культурна чутливість: Філолог повинен мати глибоке розуміння культурних контекстів, в яких функціують мови. Це передбачає усвідомлення культурних цінностей, традицій, вірувань та історій, що впливають на лінгвістичну практику.

3. Міжкультурна комунікація: Мовник повинен розвивати навички міжкультурної комунікації для ефективної співпраці з представниками інших культур та спільнот. Тобто вміти пристосовувати свою лінгвістичну поведінку та виявляти культурну емпатію.

4. Використання технологій: Здатність використовувати сучасні технології для дослідження мови та культури, а також для спілкування з колегами та співробітниками з усього світу є важливою навичкою, що продиктована викликами сьогодення.

5. Глибоке міждисциплінарне розуміння: Розуміння взаємозв'язку мови, культури та інших наукових дисциплін, таких як антропологія, соціологія, літературознавство тощо є надважливим викликом для сучасного філолога.

6. Адаптабельність і гнучкість: Лінгвіст повинен бути готовий адаптувати свої знання та навички до змін у глобальному середовищі, що передбачає зміни у мовному вживанні, культурні тенденції та технологічний прогрес.

7. Мовна екосистема: Сучасний глобальний світогляд філолога можна порівняти з мовною екосистемою, де кожна мова та культура відіграє свою унікальну роль, а взаємодія між ними формує складний лінгвістичний ландшафт. Архітектоніка цієї екосистеми включає в себе вивчення цих різноманітностей, процеси контакту та лінгвістичної трансформації.

Отже, формування векторів сучасного глобального світогляду філолога є надзвичайно важливим процесом у сучасному світі, де лінгвокультурна різноманітність постають невід'ємною складовою міжнародного спілкування та співробітництва [12]. Варто наголосити, що розширення знань і навичок у професії, глибоке розуміння міжкультурних взаємодій, використання сучасних технологій для дослідження та спілкування, культурна чутливість і толерантності є визначальними для цього фаху. Філолог, який володіє таким глобальним світоглядом, може бути відкритий для нових можливостей, тобто буде сприяти глибшому розумінню та зближенню різних націй і культур у світі.

Література:

1. Бортун К.О. Структурно-семантичні типи та функції імперативних висловлень у публіцистичному і офіційно-діловому стилях: автореф. дис. на здобуття наук. ступеня канд. філол. наук: 10.02.01. Черкаси. 2019. 215 с.

2. Бортун К.О. Теоретико-функційне трактування імператива: проблеми визначення структури й опису. *Challenges and achievements of European countries in the area of philological researches*. Vol. 1. Riga, Latvia: Publishing House «Baltija Publishing», 2020. С.19–36.

3. Бортун К.О. Імперативність і категоричність у структурі висловлення: основні підходи до аналізу. *Науковий вісник Міжнародного гуманітарного університету. Серія : Філологія : зб. наук. праць*. 2016. Вип. 20. С. 14–17.

4. Бортун К. О. Транспозиційні особливості імператива у сфері способово-темпоральних форм (на матеріалі української мови). *Одеський лінгвістичний вісник : Науково-практичний журнал*. 2017. № 9. Т. 2. С. 65–69.

5. Бортун К.О. Форми спільної дії в українській мові як виразники імперативності. *Науковий вісник Дрогобицького державного педагогічного*

університету імені Івана Франка. Серія : Філологічні науки (мовознавство) : зб. наук. праць. 2017. № 7. С. 20–23.

6. Бортун К.О. Функційно-семантичні особливості часток в імперативних висловленнях. *Science and Education a New Dimension. Philology*. Budapest, 2017. V(39). С. 11–16.

7. Вінтонів М., Бортун К. Структурно-семантичні типи та функції імперативних висловлень у публіцистичному й офіційно-діловому стилях. Київ: 2020. 201 с.

8. Вінтонів М., Вінтонів Т., Бортун К. Функційно-семантичне поле категорії імператива в публіцистичному дискурсі: проблеми визначення структури та опису. *Studia Slavica Academiae Scientiarum Hungaricae*, 2020, 65(2), с. 425–437.

9. Kuznetsov Y., Bortun K., Suran T., Pilash M., & Shkurko H. Comparación de la arquitectura del texto dialectal en ucraniano e inglés. *Apuntes Universitarios*, 13(1). 2023. <https://doi.org/10.17162/au.v13i1.1317>

10. Modern philology: promising and priority areas for scientific researches : collective monograph / L. Didukh, D. Drozdovskyi, T. Konovalenko, V. Koroliova, etc. Lviv-Toruń : Liha-Pres, 2020. 216 p.

11. Myroslava Chesakova, Karina Bortun, Viktoriia Lohvynenko, Valerii Molotai and Nataliia Tymoshyk. Enhancing Social *Protection Policy for Internally Displaced Persons in the Context of War*. [ref]: vol.21.2023. available at: <https://refpress.org/ref-vol21-a105/>

12. Rudenko O., Zaika T. (2023). Philosophy of worldview as a basis for world perception and sociocultural traditions. *Futurity Philosophy*, 2(1), 63-77. <https://doi.org/10.57125/FP.2023.0>

13. Slipetska, V., Bortun, K., Zhylin, M., Horlachova, V., & Kosharnyi, K. (2023). Structure and semantics of verbal means of expressing states of emotional tension in english publicistic texts. *Amazonia Investiga*, 12(67), 212-222. <https://doi.org/10.34069/AI/2023.67.07.19>